

על השתלות איברים וחיות אחרות

מסתבר שבארצות הברית משתילים כליות בחתולים.

באנגליה לא.

למדתי את זה בשיחה אינטלקטואלית עם ד"ר גלעד שגב, בחדר ההמתנה בבית החולים הווטרינרי האוניברסיטאי בבית דגן, בשבת בצהריים לפני חמישה שבועות. השיחה האינטלקטואלית נועדה למחות את החרפה על זה, שבערב לפני זה ד"ר שגב תפס אותי מאוחר בלילה, באותו חדר המתנה, אחרי שרון נסע בחזרה לחיפה והשומר יצא לעשן, והאשה בקבלה הלכה לעשות קפה. תפס אותי יושבת על הרצפה, מחבקת את ולני בארגז הנשיאה שלו, ובוכה כאילו אין מחר. אני, שכמעט אף פעם לא בוכה. עם ולני הכאוב, הרזה, המפוחד. חתול שהכיר את הריח שלי עוד לפני שנפתחו לו העיניים. חתול שבשבילו אין אמא מלבדי.

עכשיו, באור הבהיר של שבת אחרי הצהריים, עם רון לידי וולני עם אינפוזיה מטפטפת בכלוב הנירוסטה של מחלקת חירום, הדברים נראו פחות חסרי תקווה, ואני התפנית להראות לד"ר שגב את הפן המכובד. שיקח אותי ברצינות, שיקשיב למה שיש לי להגיד, שיעשה כל מה שהוא יכול בשביל ולני.

שוחחנו על מחלות כליות בחתולים, ואיך התזונה המסחרית בעלת החומציות הגבוהה פתרה בעיה אחת, פחות חמורה, ויצרה בעיה אחרת, פחות נפוצה אבל הרבה יותר חמורה, ועכשיו יש הרבה יותר חתולים שיש להם אבנים באורטר שהוא הצינור שמוביל מהכיליה לשלפוחית השתן ולא באורטרה שהיא הצינור שמוביל משלפוחית השתן החוצה. ויש גם יותר חתולים שצרכים בגלל זה השתלת כיליה, ובארה"ב, גם במקום שבו ד"ר שגב התמחה, עושים את זה כבר באופן די קבוע.

העניין של השתלות כיליה מייד הזעיק אותי. אני הרי מומחית גדולה בענייני ניצולים מכל הסוגים, ובכל מקרה אפשר לומר שיש לי דעות די מוצקות בעניין הזה, מגדלור של מוסר צרוף ברובן. מייד שאלתי אותו על הפן האתי של ההשתלות האלה. הרי מי הם ה"תורמים", ואין פה הסכמה מדעת, או הסכמה בכלל, והדברים ברורים.

על ה"תורמים" של מנות דם של חתולים לא שאלתי אותו. ולני קיבל עד לאותו זמן ארבע מנות, ואחרי זה קיבל עוד שלש. כל פעם שרמת הכדוריות האדומות שלו ירדה מתחת לסף שבו החמצן שהוא נשם כבר לא יכול היה לספק את הצרכים של הגוף, כל פעם אחרי ימים שבהם הוא כבר לא רצה לאכול ולא יכול היה להרים את הראש.

ד"ר שגב אמר שבאמת באנגליה לא מבצעים השתלות בגלל השאלה האתית, אבל בארצות הברית כן. מה שעושים בארצות הברית זה שמחייבים את ההורים של החתול שמקבל את ההשתלה לאמץ את החתול ה"תורם". מהנסיון של ד"ר שגב זה עבד יפה מאד- החתולים ה"תורמים" באמת אומצו, והמאמצים אהבו אותם וטיפלו בהם לאורך זמן.

חשבתי מה הייתי עושה אם ולני היה צריך השתלה. עם הדעות והאמונות שלי מצד אחר והאהבה והמחויבות שלי לולני מהצד השני. אני רוצה לחשוב שהייתי עושה את מה שנכון אבל אני לא באמת בטוחה בזה. אני גם לא לגמרי בטוחה מהו בדיוק הדבר הנכון. קל לשים את הגבולות רחוק מאד או קרוב מאד. כששמים את הגבולות באמצע תמיד יש ספקות וכאב, ותמיד צריך לקחת יותר אחריות על הבחירה. אני שמחה שולני לא צריך השתלה, ואני גם שמחה שאין כרגע אפשרות כזו בישראל. בכל מקרה יפה בעיני שבלי כפיה ומתוך המציאות בעצמה, אפילו בארצות הברית הקפיטליסטית, צמח המנהג הזה בהשתלות בחתולים שמי שלוקח חייב לאמץ את מי שלוקחים ממנו- הבהירות, שצריכה בעיני להיות מובנת מאליה, שכסף או זמניות לא יכולים להספיק כאן, שחלקי גוף וסיכון מתמשך הם משהוא שהתמורה עליו צריכה להיות מחויבות ארוכת טווח ואהבה. בשדה המפוקפק של הבחירות האפורות, זה בעיני ציון דרך בכוון הנכון.

עכשיו ולני על הכורסא בסלון. נושם בקצב רגיל ועם מבט סקרני.
סוף טוב באופן זמני.

נופר ליפקין. ספטמבר 2011.